Journal of Social Sciences

Volume 31 | Issue 1 Article 8

2000-01-01

มอง เขม่น..... ชาว เขม่น พอล ครุกแมน

ประทุมพร วัชร เสถียร

Follow this and additional works at: https://digital.car.chula.ac.th/cujss

Part of the Social and Behavioral Sciences Commons

Recommended Citation

วัชร เสถียร, ประทุมพร (2000) "มอง เขม่น..... ชาว เขม่น พอล ครุกแมน," *Journal of Social Sciences*: Vol. 31: Iss. 1, Article 8.
Available at: https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol31/iss1/8

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

มองเขม้น.....ชวนเขม่น พอล ครุกแมน*

ประทุมพร วัชรเสถียร

ระหว่าง 2 ปีที่ผ่านไป ในช่วงที่ประเทศไทย (และหลายประเทศในเอเชีย) ต้องเผชิญกับวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากปัญหาของระบบการเงินการธนาคาร มีชื่อบุคคลหลายคนกลายมาเป็น *"ชื่อประจำบ้าน"* ที่คนไทยเริ่มชินหู เช่น มิเชล กองเดสซูส์ (Michel Camdessus) กรรมการจัดการของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) อลัน กรีนสแปน (Alan Greenspan) ผู้ว่าการธนาคารกลางของสหรัฐอเมริกา โรเบิร์ต รูบิน (Robert Rubin) รัฐมนตรีคลัง (ขณะนั้น) ของประเทศสหรัฐอเมริกา และ จอร์ช โซโรส (George Soros) นักแสวงหาผลประโยชน์จากการ คาดการณ์ความเสี่ยงในธุรกิจการค้า การเงิน การธนาคารระหว่างประเทศ ฯลฯ

ในจำนวนรายชื่อใหม่ๆ เหล่านั้น ชื่อของ **พอล ครุกแมน** (Paul Krugman) กลายเป็นชื่อที่ติดหูคนไทยอีกชื่อหนึ่ง ในฐานะเป็นนักวิชาการที่ให้อรรถาธิบาย และการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในเอเชีย ไว้ในข้อเขียนหลายสื่อ เช่น ตำรา บทความในนิตยสารวิชาการและกึ่งวิชาการหลายฉบับอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นที่ติดตามอย่างใกล้ชิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ในเอเชีย รวมทั้งบุคคล และสถาบันในประเทศที่พัฒนาแล้วเกือบทั่วโลก

สาเหตุหนึ่งที่งานเขียนของครุกแมนได้รับความสนใจมากกว่านักวิชาการคนอื่นๆ เช่น เจฟฟรีย์ แซคส์ (Jeffrey Sachs) นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ก็เพราะว่าครุกแมนมีงานเขียนอย่างต่อเนื่องในสื่อต่างๆ ผลงานเหล่านี้เป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ ในขณะนั้นอย่างทันการ ผลงานแต่ละชิ้นของครุกแมน (เช่นเดียวกับของนักวิชาการ MIT ส่วนใหญ่) ได้แสดงความคิดในลักษณะเสนอนโยบาย หรือทางแก้ไข (policy-oriented) อย่างเห็นภาพชัดเจน และ

---

*ขอขอบคุณ ดร.ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ ผู้ให้ความเห็น ความรู้ และความเข้าใจด้านกว้างและลึกเกี่ยวกับครุกแมน และขอบคุณอาจารย์ศุภมิตร ปิติพัฒน์ ผู้ช่วยเหลือในการเขียนบทความนี้ ตั้งแต่การตั้งชื่อเรื่อง การแนะ quotable quotes ว่าด้วยครุกแมก และได้ช่วยแก้ข้อผิดในรายละเอียดอีกหลายแห่ง

เป็นประโยชน์จริงจัง มิใช่เป็นการแสดงปรัชญาลุ่มลึกในลักษณะนามธรรมที่ไกลตัว และไกลปัญหา ดังนั้น ผลงานของเขาจึงเป็นที่สนใจ และเป็นที่ติดตามของคนจำนวนมาก ตั้งแต่ผู้วางนโยบายในภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนถึงนักวิชาการ นักศึกษา และสาธารณชนที่ไม่ประสงค์จะ *'ตกข่าว'* เรื่องสถานการณ์ปัจจุบัน

ผู้เขียนบทความเรื่องนี้เกือบไม่มีความรู้และบระสบการณ์ ในวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ และเศรษฐกิจทุกด้าน เช่น การค้า การเงิน การคลัง การธนาคารเลย แต่เป็นคนธรรมดาคนหนึ่งที่ใคร่จะทำความรู้จักกับ พอล ครุกแมน ขณะที่เขากำลังมีผลงานปรากฏในช่วงที่ประเทศไทยและเอเชียยังไม่ผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ จึงได้พยายามหัดอ่านงานของเขา จากตำราและบทความที่ตีพิมพ์แพร่หลาย รวมทั้งที่มีใน website ส่วนตัวของเขาเอง (http://web.mit.edu/krugman)

ใน website นั้น ได้พบข้อเขียนบางส่วนเกี่ยวข้องกับเขา ซึ่งเขียนโดยตัวเขาเอง ข้อเขียนทั้งหมดเหล่านี้ แม้จะไม่ทำให้ผู้เขียนบทความนี้สามารถ *วิเคราะห์ วิจารณ์ หรือ ประเมิน* แนวความคิดของครุกแมนได้อย่างกระจ่างถี่ถ้วน และสร้างสรรค์ก็ตาม แต่ต้องขอยอมรับว่า ในความรู้และประสบการณ์อย่างจำกัดของผู้เขียน ที่มีต่อเรื่องที่ครุกแมนสนใจนั้น ผู้เขียนได้แลเห็นหลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับครุกแมน ทั้งที่เกี่ยวกับความคิดของเขา และที่เกี่ยวกับ *ตัวตน* ของเขาเองที่น่าสนใจมาก ซึ่งเชื่อว่าหากได้ถ่ายทอดออกมาเล่าสู่กันฟัง ในหมู่ของผู้ที่ไม่รู้จักสนิทสนมกับ พอล ครุกแมน ก็คงเป็นประโยชน์บ้างไม่มากก็น้อย

พอล ครุกแมน เป็นชาวอเมริกัน เกิดเมื่อ ค.ศ.1953 เรียนจบปริญญาเอกด้านเศรษฐศาสตร์จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งแมสสาชูเสทท์ (Massachusettes Institute of Technology - MIT) เมื่อปี ค.ศ. 1977 มีประสบการณ์เป็นอาจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัย เยล (Yale) สแตนฟอร์ด (Stanford) และ MIT ระหว่าง ค.ศ.1982-1983 ได้รวมอยู่ในคณะที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจในทำเนียบขาว (ในสมัยของประธานาธิบดี โรนัลด์ เรแกน) ปัจจุบันครุกแมนเป็นศาสตราจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์อยู่ที่ MIT โดยได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิฟอร์ด (Ford Professor of Economics)

เมื่อ ค.ศ. 1991 ครุกแมนได้รับรางวัลอันมีเกียรติ จาก *สมาคมเศรษฐศาสตร์อเมริกัน* (American Economic Association) คือเหรียญ *จอห์น เบตส์ คลาร์ก* (John Bates Clark Medal) ซึ่งแจกเป็นประจำทุก 2 ปี แก่นักเศรษฐศาสตร์ ที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี* และ มีผลงานดีเด่น ครุกแมนเขียนตำราที่ดี

*รางวัลนี้มีเกียรติมากในหมู่นักเศรษฐศาสตร์อเมริกัน ถือว่าเป็นใบเบิกทางสู่รางวัลโนเบลทางเศรษฐศาสตร์ต่อไป ผู้ที่เคยได้รับรางวัลนี้หลายคน ได้รับรางวัลโนเบลในระยะเวลาต่อมา เช่น Paul Samuelson และ Milford Friedman เป็นต้น

พิมพ์มาแล้ว 16 เล่ม และเขียนบทความอีกหลายร้อยเรื่อง บทความของเขาได้รับการตีพิมพ์เป็นประจำ (หรือบ่อยครั้ง) ในนิตยสาร *Fortune, Slate, Foreign Affairs, Harvard Business Review, Scientific American, American Economic Review, New York Times, USA Today, Financial Times, The New Republic, The Washington Post, The Independent* ฯลฯ เป็นต้น

เหตุที่บทความของครุกแมนมีจำนวนมากกว่าบทความของนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์คนอื่นๆ เนื่องจากครุกแมนเป็นผู้ที่สนใจติดตามความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจริง ในเหตุการณ์ประจำวันอยู่ตลอดเวลา เมื่อติดตามแล้วเขาก็พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาตอบโต้ หรือมีข้อแนะนำหาทางออกให้แก่ปัญหาเหล่านั้น นอกจากนี้ ครุกแมนยังยอมรับว่าเขามีคุณสมบัติที่ดีอยู่ประการหนึ่ง คือเขาเป็นคนเขียนหนังสือได้เร็วมาก ดังนั้น จึงไม่แปลกที่เขาจะมีข้อเขียนในรูปบทความออกมาเป็นรายวันเลยทีเดียว

หลังจากได้อ่านงานเขียนจำนวนหนึ่งของครุกแมน รวมทั้งข้อเขียนที่เขาเขียนเกี่ยวกับ *ตัว* ของเขาเองแล้ว พอจะจับจุดเด่นจากทัศนคติและวิธีการของเขามาเสนอ เพื่อกระตุ้นให้มีการวิจารณ์สืบต่อในวงกว้างได้ต่อไป คือ

1 จุดเด่นที่สุดจากงานเขียนเกือบทุกชิ้นของครุกแมน ที่ได้ผ่านตาผู้เขียนบทความนี้ ได้ให้ความประทับใจเริ่มแรกว่า ครุกแมนเป็นคน *'เก่ง'* ทางวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศอย่างหาตัวจับยาก เมื่อนำเอาวัยหนุ่มของเขามาประกอบการพิจารณา เรียกได้ว่า ครุกแมนเป็นคนจำพวก whizz kid ทีเดียว

ครุกแมนไม่ได้เก่งแต่อย่างเดียว แต่ยังมีความเชื่อมั่นในตัวเองเป็นอย่างสูง และมีความกล้าที่จะแสดงความคิดคัดค้าน หรือสวนกระแสความคิดของผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา และด้วยบรรยากาศที่ *'กร่าง'* โดยไม่จำเป็น คือสามารถพิพากษาว่าความคิดของคนอื่น *'ผิด'* อย่างซึ่งๆหน้า โดยอ้างชื่อคนเหล่านั้นอย่างเปิดเผย และหยิบยกความคิดหรือข้อเสนอที่ผิดๆ ของคนเหล่านั้น มา *'ขำแหละ'* อย่างไม่ประนีประนอม ด้วยเหตุนี้ยิ่งครุกแมนเกิดประกายความคิดแนวใหม่ หรือแนวแย้งเยื้องกับผู้อื่นบ่อยเพียงใด และได้ถ่ายทอดความคิดเหล่านั้นออกมาเป็นข้อเขียนอย่างถี่กระชั้น (เข้าขั้นเรียกได้เต็มปากว่า ครุกแมนเป็น prolific writer) เพียงใด ก็หมายความว่า ครุกแมนได้สร้างศัตรูส่วนตัวไว้รอบด้านเป็นจำนวนมากเพียงนั้น

2. อย่างไรก็ตาม แม้ครุกแมนจะเป็นคนที่ *'กร่าง'* และปากกล้าเพียงใดก็ตาม ต้องขอชมเชยว่าครุกแมนมีนิสัยเป็น *'ครู'* ที่ดี คือ พร้อมที่จะ *'สอน'* ผู้อ่าน ด้วยการเผื่อแผ่ประสบการณ์ของตนเองที่คิดว่าเป็นความสำเร็จ และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น อย่างไม่หวงวิชา

ครุกแมนเริ่มความเป็น *'ครู'* ของเขาด้วยการให้กำลังใจแก่ *'นักเรียน'* (คือ ผู้อ่านระดับ *เดินถนน* ซึ่งมิใช่เป็นนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์) ว่า วิชาเศรษฐศาสตร์มิใช่เรื่องยาก แต่เป็นเรื่องราว *'ธรรมดาๆ'* ของกิจการที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์เกือบทุกเรื่อง[1]

ในการนำเสนองานวิชาการใดๆ ก็ตาม ครุกแมนได้เตือนให้ผู้เขียนทั้งหลายตั้งภาพไว้ว่า ผู้อ่าน *'กลุ่มเป้าหมาย'* (target readers) ควรเป็นบุคคลกลุ่มใด สำหรับครุกแมน เขามีภาพว่า ผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายของเขาคือ *'ปัญญาชนอเมริกัน'* (intellectually-minded American) ผู้ซึ่งดูรายการวิเคราะห์ข่าวของ McNeil-Lehrer ทางโทรทัศน์ อ่านนิตยสาร The Atlantic, The New Republic และ The New York Review of Books คนกลุ่มนี้มิได้ศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาเอก แต่ปรารถนาที่จะมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจโลก[2]

ดังนั้น ครุกแมนจึงต้องพยายามสร้างงานเขียนของเขาให้เหมาะสมแก่มาตรฐานของภูมิปัญญาของผู้อ่านระดับนี้ พร้อมทั้งได้เสนอรายชื่อหนังสือ ที่บุคคลระดับนี้ควรได้อ่านเพื่อเป็นภูมิหลัง และเป็นพื้นฐานในการเข้าใจสถานภาพและปัญหาทางด้านเศรษฐกิจด้วย[3]

2. ในด้านการเป็น *'นักวิจัย'* (researcher) ที่ดีนั้น ครุกแมนได้ยกประสบการณ์ของตนเองมาเป็นตัวอย่างในการแนะนำผู้อื่นว่า

1 ***จงรู้จักฟังความเห็นของคนฉลาด*** แม้คนฉลาดนั้นจะคิดหรือพูดไม่เหมือนท่านก็ตาม

2. ***จงรู้จักตั้งคำถามต่อ 'คำถาม'*** (question the question) เพราะบ่อยครั้งที่บางคำถามไม่มีคำตอบ เพราะความผิดพลาดอยู่ที่วิธีการตั้งคำถามนั้น บางคำถาม นอกจากหาคำตอบได้ง่ายกว่าแล้ว ยังน่าสนใจกว่าคำถามยากๆ ด้วย

3. ***จงกล้าที่จะเป็นคนโง่*** เพราะการยอมรับว่าตนเอง *'โง่'* นั้น เป็นหนทางที่จะได้ความรู้เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน ก็มีความกล้าที่จะเสนอสมมุติฐานโง่ๆ (silly assumption) ซึ่งอาจเป็นสิ่งถูกต้อง ยิ่งกว่านักวิชาการผู้ซึ่งพยายามสร้าง *'ความขลัง'* ให้แก่ตนเองด้วยการตั้งสมมุติฐานยากๆ แล้วหาข้อสรุปยากๆ ซึ่งอาจ *'ผิด'* ก็ได้ ครุกแมนมีความเชื่อว่า *'ยุคสมัยแห่งความโง่อย่างสร้างสรรค์ ยังไม่ผ่านพ้นไป'* (The age of creative silliness is not past)[4]

4. ***จงทำของยากให้เป็นของง่ายทุกกรณี*** (simplify, simplify) ครุกแมนไม่เคยลังเลที่จะเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านด้วยสิ่งง่ายๆ เสียก่อน (ต่อจากนั้น อาจเสนอสิ่งยากจนเกินความเข้าใจของ *'คนเดินถนน'* ก็ได้!) ครุกแมนเสนอบ่อยครั้งมากว่า *"อย่าได้มองผ่านอะไรๆ ที่อยู่แค่ปลายจมูกของท่านเลย เพราะนั่นแหละคือ ประเด็นสำคัญที่สุดของปัญหาที่ท่านกำลังแก้"*

ในการเสนอแนวความคิดใดก็ตาม ครุกแมนแนะให้เสนอโดยการสร้าง *'แบบจำลอง'* (model) ซึ่งผู้เสนอจะต้องพยายามหาวิธีการเสนอที่ไม่ยุ่งยากเกินความเข้าใจของคนธรรมดา[5]

ในเรื่องการทำของยากให้เป็นของง่ายนั้น ครุกแมนมีความเห็นเหมือนผู้เขียนอยู่ประการหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบคุณครุกแมน และจะขอนำความเห็นของครุกแมน (และของตนเอง) ในข้อนี้ ไปเน้นย้ำในที่ต่างๆ ต่อไป อย่างไม่มีวันสิ้นสุด

กล่าวคือ ครุกแมนมีความเห็นเหมือนผู้เขียนว่า ปัจจุบันนี้ บทความวิชาการมักเป็นงานเขียนที่ *ไม่น่าอ่าน* คือ เนื้อหาสาระยาก วิธีนำเสนอยุ่งยากสับสน สำนวนและศัพท์แสงแห้งแล้ง ไม่มีสีสัน

ครุกแมนแนะนำว่า งานเขียนทางวิชาการที่ต้องการชักจูงใจให้คนอ่านตั้งแต่ต้นจนจบนั้น จะต้องมีข้อความที่ *กระจ่างชัด* (clear) *มีเหตุผลน่าคล้อยตาม* (effective) และสนุก (entertaining)[6]

ดีใจที่มีนักวิชาการระดับครุกแมนเห็นคุณค่าของการนำเสนอบทความหรือตำราวิชาการในลักษณะที่ไม่ *ไร้ชีวิตชีวา* หรือ *ห่างเหิน* หรือ *จืดชืด* ดังที่เป็นอยู่ในขณะนี้เป็นส่วนใหญ่ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) นักวิชาการที่ผลิตผลงานของตนออกมาเสนอต่อผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายใดก็ตาม ควรรำลึกถึง *จุดประสงค์เบื้องแรก* ของงานเขียนชิ้นนั้นว่าคือ *การเขียนเพื่อให้มีผู้ติดตามอ่านตั้งแต่ต้นจนจบ* ส่วนผู้อ่านจะมีความคิดเห็นอย่างไร เห็นด้วยหรือคัดค้าน หรือไม่เข้าใจความคิดบางประเด็น ผู้อ่านก็ควรที่จะตั้งคำถาม หรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างไม่มีข้อห้าม แต่มิใช่ว่าบทความวิชาการที่เขียนขึ้นมานั้น แม้จะเสนอแนวความคิดหรือปรัชญาใหม่ ที่มีประโยชน์เพียงใดก็ตาม แต่ถ้าปราศจากวิธีการนำเสนอเนื้อหา (ที่ดี) ให้ชวนอ่านตั้งแต่บรรทัดแรก จนไม่มีผู้อ่านเลยนั้น นับว่าเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง นักวิชาการผู้นำเสนอบทความ ควรพิจารณาข้อแนะนำของครุกแมน และนำไปปฏิบัติจริงจังตั้งแต่บัดนี้[7]

3. ท่านกลางโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุค *เร่งเครื่องเต็มที่* ของการแข่งขันอย่างหน้ามืดตามัว ครุกแมนได้แสดงความคิดไว้หลายประเด็น ที่ทำให้เขาน่าจะถูก *วางตัว* ให้เป็นนักวิชาการสาย liberal ไม่ใช่สาย realist

จะขอยกความเห็นของครุกแมน ในประเด็น *การค้าระหว่างประเทศ* (international trade) และการสร้าง *ผลิตภาพ* (productivity) ของรัฐ มาเป็นตัวอย่างของลักษณะความเป็นนักวิชาการสาย liberal ของเขา ดังนี้

เริ่มต้นด้วยการที่ครุกแมนค้านนักการเมือง นักธุรกิจ และนักวิชาการที่มีความเห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจและการค้า มีลักษณะของการแข่งขันเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทธุรกิจ (corporates) ต่างๆ[8]

แต่ครุกแมนมีความเห็นว่า corporates มิใช่ states corporates ในประเทศเดียวกันหรือระหว่างประเทศต่างๆ อาจคำนึงถึง *ความสามารถในการแข่งขัน* (competitiveness) เป็นประเด็นสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่รัฐต่อรัฐ จะจำลองความสัมพันธ์ดังกล่าวมาใช้มิได้ ความสามารถในการแข่งขันมิใช่ประเด็นหลักในความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศระหว่างรัฐ ดัชนีการค้าระหว่างประเทศมิใช่เป็นเครื่องบ่งชี้ว่า รัฐใดแพ้ รัฐใดชนะ แต่ *การค้าระหว่างประเทศสามารถเป็นเครื่องมือที่จะอำนวยผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างคู่ค้าได้*[9]

ครุกแมนมองเห็นว่า ถ้าการค้าระหว่างประเทศถูกนำไปสู่การแข่งขันในลักษณะเดียวกับการแข่งขันระหว่างบริษัทธุรกิจแล้ว จะมีอันตราย 3 ประการ คือ ประการแรก รัฐจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากเพื่อพยุง *'ความสามารถในการแข่งขัน'* ของตนให้มีอยู่ต่อไป ประการที่สอง นโยบายนี้อาจนำไปสู่การปกป้องตลาด และสงครามการค้าได้ ประการที่สาม นโยบายและการกระทำเช่นนี้จะนำไปสู่นโยบายสาธารณะที่ผิด ในเรื่องต่างๆ อีกมากมาย[10]

ความเห็นของครุกแมนมีพื้นฐานอยู่บนแนวความคิดเชิงเสรีนิยมที่เชื่อว่า คู่ค้าทุกฝ่ายจะได้รับประโยชน์ร่วมกันจากการค้าระหว่างประเทศ (ดังนั้น หลัก zero-sum game คือถ้าฝ่ายหนึ่งได้ อีกฝ่ายหนึ่งเสีย จึงมิใช่ธรรมชาติพื้นฐานของการค้าระหว่างประเทศ)

ส่วนในด้าน *'ผลิตภาพ'* (productivity) ของแต่ละประเทศนั้น มิใช่มีไว้เพื่อถูกนำมาเป็นเป้าหมายในการแข่งขันระหว่างกัน ผลผลิตที่แต่ละรัฐสามารถผลิตได้มาก จะนำไปสู่การบริโภคที่มากขึ้นของประชาชนภายในประเทศ[11] ซึ่งผลที่สุดก็คือ การมีชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในประเทศนั้นๆ นั่นควรจะเป็น *เป้าหมาย* ของการเพิ่มประสิทธิผลมากกว่า

4. จากข้อสังเกตข้อแรก ที่กล่าวว่าครุกแมนได้สร้างศัตรูไว้มากมายโดยไม่จำเป็น ซึ่งตัวเขาเองก็ทราบดีว่า คราวใดที่เขาเขียนงานเชิงวิจารณ์ หรือแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบงานเขียนหรือปาฐกถาของผู้ใด เป็นต้อง *'ได้เรื่อง'* ทุกครั้งไปนั้น ความจริงถ้าจะพิจารณาให้ถ่องแท้แล้ว จะเห็นว่าจุดมุ่งหมายพื้นฐานของครุกแมน เพียงแค่ต้องการที่จะส่งสารให้แก่ผู้อ่าน และนักศึกษาทั้งหลายระลึกว่า สิ่งใดก็ตามที่เป็น conventional wisdom ก็อาจผิดได้ และควรถูกปฏิเสธจากผู้ที่เห็นว่าทัศนะนั้นผิด

ครุกแมนให้คำอธิบาย conventional wisdom ว่า คือทัศนะในเรื่องใดก็ตามที่ *'คนดัง'* (important people) เชื่อเช่นนั้น และได้เสนอจนเป็นที่เชื่อถือแพร่หลายต่อๆ กันไปเป็นวงกว้าง[12]

ครุกแมนแสดงความ *'ปากกล้า'* มีศัพท์สำนวนและสำเนียงเย้ยหยัน เมื่อเขาวิจารณ์บุคคลกลุ่มที่เขาจัดให้เป็นพวก pop internationalists ซึ่งพอจะสกัดความเห็นของเขาได้ว่า pop internationalists หรือ pop internationalism นั้น คือ คนดังระดับ *'อินเตอร์'* ที่ชอบพูดหรือแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการค้าระหว่างประเทศ โดยไม่มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์ และข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวข้องเลย แต่ก็กล้าที่จะนำเสนอความคิดของเขาอย่างเป็นที่แพร่หลายกว้างขวาง จนมีคนเชื่อทุกมุมโลก จนกลายเป็นแฟชั่นดาดดื่น แต่ *'ผิด'*[13]

ในเรื่องนี้ ผู้เขียนบทความนี้มีความเห็นว่า การวิจารณ์ความเห็นของผู้อื่น (โดยเฉพาะการวิจารณ์ผลงานวิชาการโดยนักวิชาการ) เป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง แต่ควรกระทำอย่าง *'สร้างสรรค์'*

โดยคำนึงถึง *'สาระประโยชน์'* และ *'วิธีการนำเสนอ'* อย่างมิให้ร้าวรานจนเกินความจำเป็น ดังนั้น แม้จะชื่นชมสาระและวิธีการหลายประการของครุกแมน แต่ขอมีข้อสงวนที่ไม่คล้อยตามวิธีการของเขาในเรื่องการวิจารณ์ความคิดหรือผลงานของผู้อื่น และขอไม่แนะนำวิธีการดังกล่าว ให้เป็นตัวแบบของการวิจารณ์ที่ควรเอาอย่าง

ที่กล่าวมาตั้งแต่ต้น คือข้อเขียนที่มีจุดประสงค์จะนำเสนอ **พอล ครุกแมน** นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ซึ่งมีชื่อเสียงมากที่สุดในโลกคนหนึ่งในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้อ่านในประเทศไทยได้รู้จักเขาดีขึ้นกว่าเพียงแค่อ่านข้อเขียนบางชิ้นของเขา ทั้งนี้เพื่อให้ครุกแมนมีความเป็นมนุษย์ธรรมดาที่มีเนื้อหนังและลมหายใจ มีบุคลิกและจิตวิญญาณชัดเจนขึ้น มากกว่าจะเป็นเพียงแต่ *'จักรกลทางวิชาการ'* ซึ่งแห้งแล้ง จืดชืด กระด้าง และห่างเหิน

ในด้านความคิดเกี่ยวกับวิกฤติเอเชียของครุกแมน มีข้อเขียนมากมายที่เขาได้ผลิตออกมาอย่างไม่ขาดระยะตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1990 ก่อนที่วิกฤติจะปรากฏตัวชัดเจน และหลังจากวิกฤติเกิดขึ้นแล้วตั้งแต่กลางปี ค.ศ.1997 ครุกแมนก็ได้มีงานเขียนในรูปบทความและตำรา เพื่อเสนอ (หรือไม่เสนอ) ความเห็นและข้อแนะนำทางแก้ไขอีกด้วย งานเขียนเหล่านั้น เป็นที่อ่านในวงกว้าง ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อปัญหา[14]

จะขอสรุปแนวความคิด และหนทางแก้ไขวิกฤติเอเชียตามที่ครุกแมนได้เสนอมาดังต่อไปนี้

เกี่ยวกับเรื่อง **'ปาฏิหาริย์ของเอเชีย'** (Asian Miracle) ซึ่งหมายถึง การขยายตัวอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจเกือบทุกด้านในหลายประเทศในเอเชีย ระหว่างทศวรรษ 1980-1990 จนดูคล้ายกันว่า จุดศูนย์กลางของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เช่น การค้า การเงิน และอุตสาหกรรมของโลก ได้ย้ายจากยุโรปและอเมริกามาอยู่ในประเทศเอเชียที่ตั้งอยู่ริมฝั่งตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิคเสียแล้ว ครุกแมนเป็นนักวิชาการชั้นนำในจำนวนคนไม่กี่คนที่คิดว่า *'ไม่มีปาฏิหาริย์ในเอเชีย'* แม้ว่าจะมีข้อมูลตัวเลขเกี่ยวกับผลผลิตและการค้าและรายได้ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนอย่างมากก็ตาม[15]

ครุกแมนมีความเห็นต่างจากนักวิชาการและนักธุรกิจหลายคน (ซึ่งมีทั้ง *'ปลื้ม'* และทั้ง *'กลัว'* เอเชีย ว่าจะเป็นผู้มา *'แย่ง'* ความเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจไปจากกลุ่มประเทศตะวันตกที่พัฒนาแล้ว) คือเขาไม่คิดว่าเอเชียมีอะไรที่น่าทึ่ง หรือน่ากลัว อย่างที่คนส่วนใหญ่คิด เพราะการเจริญพัฒนาตามที่ปรากฏอย่างฉาบหน้าตื้นๆ นั้น มีเครื่องบ่งชี้ว่า ความจริงแล้ว เป็นความเจริญระยะสั้น ไม่ยั่งยืน และมีจุดเสื่อมหรือความถดถอยในตัวเอง ซึ่งเมื่อได้ *'ออกลายคายพิษ'* ภายในเวลาอันไม่นานแล้ว ก็จะไม่มีอะไรเหลือ

ครุกแมนได้วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องนี้ตั้งแต่ *'ฟองสบู่'* ของเศรษฐกิจเอเชียยังไม่แตกในบทความชิ้นสำคัญของเขาเรื่อง *"The Myth of Asia's Miracle"* ซึ่งตีพิมพ์ในนิตยสาร *Foreign Affairs* (Nov-Dec

1994 หน้า 62-78) เมื่อข้อเขียนชิ้นนี้ตีพิมพ์ไปแล้ว ครุกแมนได้พูดเองว่า เขากลายเป็นที่เกลียดชังของคนทั่วโลก เพราะเขาไปทำลายความเชื่อมั่นในเอเชียของคนเหล่านั้น เพราะขณะนั้น มีคนมากมาย ทั้งในและนอกทวีปเอเชีย กำลังได้รับผลประโยชน์จากเศรษฐกิจแบบ *'ฟองสบู่'* อย่างเต็มที่

ขณะที่ผลผลิตทางเศรษฐกิจที่สูง และรายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้นกว่าเมื่อทศวรรษที่แล้วหลายเท่า กำลังเกิดแก่กลุ่มประเทศที่ถูกเรียกว่า *'เสือ'* (tigers) ในเอเชีย[16] คือ ไต้หวัน เกาหลี ฮ่องกง และสิงคโปร์ และในประเทศที่กำลังเจริญตามติดมาอย่างใกล้ชิด คือ มาเลเซีย และไทย ครุกแมนมองเห็นว่า มี *'ปัญหา'* มากมายแทรกตัวอยู่ในความเจริญดังกล่าว

ในบทความเรื่อง *"The Myth of Asia's Miracle"* ครุกแมนเปรียบเทียบว่า การขยายตัวทางเศรษฐกิจในเอเชีย ในทศวรรษ 1980 มีสาระหลายประการคล้ายคลึงกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในสหภาพโซเวียตภายใต้ระบบคอมมิวนิสต์ ระหว่างทศวรรษ 1950 คือเป็นการขยายตัวด้าน inputs เท่านั้น ได้แก่ การขยายตัวของการว่าจ้างงาน การเพิ่มระดับการศึกษาของผู้ใช้แรงงาน และการเพิ่มปัจจัยด้านทุน คือ เครื่องจักร สิ่งปลูกสร้าง และสาธารณูปโภค outputs ที่เป็นผลมาจากการเพิ่ม inputs ดังกล่าว อาจเพิ่มต่อไปสักระยะหนึ่ง โดยมีตัวเลขการขยายตัวที่น่าสนใจ เนื่องจากมีการบริหารจัดการดี และมีนโยบายด้านเศรษฐกิจดี รวมทั้งมีความรู้ความชำนาญในแต่ละกิจการมากขึ้น แต่หลังจากระยะเวลาหนึ่งผ่านไป การขยายตัวของ outputs จะเสื่อมถอยลงจนหยุดนิ่ง[17]

เหตุที่เป็นเช่นนั้น เนื่องมาจากประเทศจำพวก *'เสือ'* ในเอเชีย (เช่นเดียวกับสหภาพโซเวียต เมื่อ 30 ปีมาแล้ว) มีความเก่งในการระดมทรัพยากรด้าน *'จำนวน'* แต่มิได้นำมาใช้ในการพัฒนาประเทศในด้าน *'คุณภาพ'* อย่างมี *'ประสิทธิภาพ'* ขณะเดียวกันประเทศเหล่านี้ก็มิได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่างๆด้วยตนเอง ดังนั้น ประเทศอุตสาหกรรมตะวันตกจึงไม่มีเหตุผลที่จะต้องกลัวเกรงว่า *'เสือ'* ในเอเชีย จะแย่งฐานการผลิตไปเสียหมด จนกลายเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่เหนือประเทศตะวันตกได้ เพราะเทคโนโลยีด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม ยังห่างไกลจากระดับความเจริญในประเทศตะวันตกอีกมาก แม้แต่สิงคโปร์ ซึ่งมีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีมากที่สุดในกลุ่ม *'เสือ'* ก็ยังล้าหลังทิ้งช่วงห่างจากประเทศตะวันตกอย่างมาก[18]

ครุกแมนจึงมีความเห็นว่า ประเทศในเอเชียเหล่านี้ มีความเจริญในลักษณะที่เกิดจากด้าน inputs (input-driven growth) ซึ่งจะมีข้อจำกัดทั้งด้านขนาด และระยะเวลา มิใช่เป็นความเจริญของประสิทธิภาพด้าน outputs (output growth)

ดังนั้น ครุกแมนจึงมีความเห็นสวนทางกับนักวิชาการและนักธุรกิจที่พยากรณ์และเชื่อมั่นในความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างไม่หยุดยั้งของประเทศกลุ่ม *'เสือ'* และ *'เกือบเป็นเสือ'* ในเอเชีย

ความเจริญด้าน inputs ในประเทศเหล่านี้ ในยุคที่ *'ฟองสบู่'* ยังไม่แตก ในช่วงต้นของทศวรรษ 1990 ครุกแมนได้กำหนดเป็นแนวความคิดและตั้งชื่อให้ว่าเป็น *'perspiration theory'* มิใช่ *'inspiration theory'* คือ เป็นการขยายตัวที่มีปัจจัยแทรกซ้อนทำให้ความเจริญนั้นเฉื่อยล้า มิใช่เจริญในลักษณะพุ่งไปข้างหน้า[19] ในลักษณะเช่นนี้ ครุกแมนจึงมองไม่เห็น *'ปาฏิหาริย์'* ใดๆ ในเศรษฐกิจของเอเชียจากการเพิ่มผลผลิต แต่ไม่เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของผลผลิตนั้นๆ ครุกแมนขนานนาม กลุ่มประเทศ *'เสือ'* เหล่านี้ (อย่างไม่รักษาน้ำใจกันเลย) ว่าเป็น *'เสือกระดาษ'* (paper tigers)[20]

ส่วนที่มักมีผู้เสนอข้อแย้งว่า ประเทศในเอเชียมีความเจริญที่มีลักษณะเฉพาะตัวเนื่องจากมี **'ค่านิยมแบบเอเชีย'** (Asian Value) หรือ **'ระบบแบบเอเชีย'** (Asian System) เป็นปัจจัยผลักดันอยู่เบื้องหลังนั้น ครุกแมนปฏิเสธว่า ไม่มีสิ่งเหล่านั้นอย่างเป็นรูปธรรมทางด้านสร้างสรรค์ เนื่องจากระหว่างประเทศเอเชียด้วยกัน มีความขัดแย้งของผลประโยชน์และแนวความคิดระหว่างกันอย่างมาก จนมองไม่เห็นจุดใดมีความเป็นเอกภาพ

และถ้าจะค้นหา *'ค่านิยม'* หรือ *'ระบบ'* แบบเอเชียจริงๆ แล้ว ครุกแมนมองเห็นแต่ปัจจัยลบที่เขาไม่นิยม เช่น รูปแบบการเมืองการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย หรือการที่รัฐเข้าไปมีบทบาทยุ่งเกี่ยวในกิจการภาคเอกชน จนทำให้อัตราของความเป็นระบบเศรษฐกิจแบบเสรี (ที่รัฐเหล่านี้มักจะอ้าง) เจือจางลงไปมาก[21]

ด้วยเหตุนี้ ครุกแมนจึงเป็นนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่สำคัญที่สุดคนแรกที่มีเหตุผลสนับสนุนการพยากรณ์ถึงความเสื่อมทรุดทางเศรษฐกิจในเอเชียมาตั้งแต่ ค.ศ.1994 ท่ามกลางความ *'ปลื้ม'* และความ *'เหลิง'* ของคนเป็นจำนวนมากทั่วโลก

เมื่อเกิดปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจในเอเชียอย่างจริงจังเมื่อกลางปี ค.ศ.1997 ปรากฏว่าลักษณะของวิกฤตินี้ มิใช่สิ่งที่ครุกแมนคาดไว้ทั้งหมด เขาจึงให้คำอธิบายเพิ่มเติมว่า สาเหตุเฉพาะหน้าของวิกฤติครั้งนั้นเกิดมาจาก

1. เงินกู้ก้อนใหญ่ กำหนดเวลาชำระหนี้สั้น จากต่างชาติ ที่หลั่งไหลเข้าสู่ประเทศ *เสือ* ในเอเชีย ในทศวรรษนี้ มีผลทำให้ประเทศเหล่านี้ มีภาระที่จะต้องใช้หนี้คืนพร้อมๆ กัน จึงเป็นเหตุให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินและการธนาคารในเวลาเดียวกัน

2. ประเทศ *เสือ* เหล่านี้ ก้าวเข้าสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์อย่างเต็มตัว ภายในระยะเวลาอันสั้น โดยที่ยังไม่มีความพร้อมด้านสถาบันภายในประเทศหลายด้าน เช่น สถาบันการเมือง การเงิน การธนาคาร และกฎหมายเศรษฐกิจ การเงินการคลัง การธนาคาร และการค้าระหว่างประเทศ จึงไม่มีเครื่องมือรองรับและแก้ปัญหาเพียงพอ

3. ระบบ *'ทุนนิยม'* ในประเทศเหล่านี้ มีปัจจัยแฝงมากมายที่ทำให้ระบบดังกล่าวมีลักษณะเป็น Crony Capitalism เช่น การร่วมมือกันแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้องระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและนักธุรกิจภาคเอกชน มีผลทำให้รายได้และผลประโยชน์จำนวนมากของรัฐต้องเสียไป พฤติกรรมดังกล่าวได้นำมาซึ่งภาวะ *'หนี้เสีย'* หรือ *'หนี้สูญ'* แก่ธนาคารและสถาบันการเงินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเงินกู้ก้อนใหญ่จากสถาบันเหล่านั้น ได้ถูกนำไปสู่ธุรกิจภาคเอกชนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จึงไม่มีความสามารถในการใช้คืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย[22]

สาเหตุต่างๆเหล่านี้ เป็นปัญหาภายในแต่ละประเทศในเอเชีย ซึ่งทำให้เกิดวิกฤติเป็นวงกว้างในลักษณะแผ่ซ่านและเกี่ยวกระทบซึ่งกันและกัน โดยที่ประเทศเหล่านี้ไม่ควรประณามบุคคลจำพวกแสวงหาประโยชน์จากการคาดการณ์ความเสี่ยงเช่น จอร์ช โซโรส เลย วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและกว้างขวางในเอเชีย เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา ครุกแมนได้ให้น้ำหนักต่อเหตุปัจจัยพื้นฐานภายในประเทศในเอเชียเองมากกว่าจะเชื่อว่า มาตรการ *'ทุบค่าเงิน'* ของโซโรสเป็นสาเหตุสำคัญ

(ความจริง ครุกแมนมิได้ชื่นชม จอร์ช โซโรส แต่อย่างใด เขามีคำวิจารณ์อย่างเย้ยหยัน แดกดันต่อโซโรส อย่างที่ถ้าโซโรสได้ยินเข้า ควรไม่พอใจอย่างรุนแรง เช่น ข้อความที่ว่า "I'm not. .suggesting you read Soros in the original. It's not that he writes like a businessman; it's that he writes like a Central European intellectual, which is far worse. Someone should tell him it doesn't help his case to dress up fairly simple ideas in pretentious philosophical language.")[23]

ภายหลังจากที่ **'กองทุนการเงินระหว่างประเทศ'** (IMF) ได้เข้ามาเริ่มมาตรการช่วยกู้วิกฤติในเอเชียระยะหนึ่ง ซึ่งครุกแมนเรียกว่า Plan A คือ การให้กู้เงินระยะสั้นเพื่อแก้ไขวิกฤติเฉพาะหน้า ให้มีการปฏิรูประบบและสถาบันเศรษฐกิจภายในประเทศ และให้ประเทศที่เผชิญปัญหาตัดงบประมาณรายจ่ายและบระกาศขึ้นอัตราภาษีและดอกเบี้ยสูงกว่าเดิมหลายเปอร์เซนต์[24]

เมื่อเวลาผ่านไปประมาณเกือบ 1 ปี สถานการณ์ยังไม่กระเตื้องขึ้นอย่างทันตาเห็นครุกแมนได้ทำการสืบเสาะปัญหา แล้วมีข้อสรุปว่า Plan A ดำเนินไปอย่างไม่เป็นผลเนื่องจาก IMF มิได้รับข้อมูลครบถ้วนจากบางประเทศที่เกิดวิกฤติ ดังนั้น วิธีการแก้ไขของ IMF เช่น ให้จำกัดงบประมาณรายจ่ายของรัฐ และขึ้นอัตราภาษีและดอกเบี้ยนั้นจึงไม่แก้ปัญหา ยิ่งจะทำให้เศรษฐกิจถดถอย เพราะขาดสภาพคล่องในภาคเศรษฐกิจแท้จริง (real sector)

นอกจากนี้ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเทศที่ร่ำรวยมากที่สุดในเอเชีย มิได้ให้ความช่วยเหลือหรือช่วยแก้ไขวิกฤติครั้งนี้ ดังเช่นที่สหรัฐอเมริกาเคยช่วยเม็กซิโก เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ใน ค.ศ. 1994 เพราะญี่ปุ่นเองก็มีปัญหาขนาดใหญ่ของตนเองหลายด้าน เช่นเงินไม่สะพัด เศรษฐกิจไม่ขยายตัว

เนื่องจากการออมอย่างผิดวิสัยของชาวญี่ปุ่น และปัญหาอื่นๆ อีกมาก[25]

ครุกแมนได้เสนอเมื่อกลางปี ค.ศ.1998 ว่า ถ้า Plan A ใช้การไม่ได้ผล อาจจำเป็นต้องใช้ Plan B ซึ่งเขาลังเลที่จะแนะนำให้มีการใช้ Plan B อย่างเต็มปากเต็มคำ เนื่องจาก Plan B ของครุกแมนหมายถึง **'มาตรการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา'** (exchange control)

มาตรการดังกล่าวในลักษณะรูปธรรมคือ ผู้ส่งสินค้าออกจะต้องนำเงินตราต่างประเทศมาแลกต่อรัฐให้เป็นเงินสกุลพื้นเมือง ในอัตราตายตัว (fixed exchange rate) ตามที่รัฐกำหนดไว้ เงินตราต่างประเทศเหล่านั้น จะถูกขายต่อไปยังผู้ที่ต้องการในอัตราเดียวกัน โดยจุดประสงค์และจำนวนที่รัฐจะต้องรับรู้และอนุมัติทุกกรณี การแลกเปลี่ยนเงินตราในลักษณะอื่น และในอัตราอื่น ถือว่าผิดกฎหมาย

อย่างไรก็ดี ครุกแมนได้เตือนว่า ไม่ควรรีบร้อนใช้มาตรการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าวนี้ เพราะบางแง่มุมอาจส่งผลเสียได้ นอกจากนี้ ยังจะต้องมีงานเอกสารเพิ่มเข้ามามากมายเป็นภาระแก่ผู้เกี่ยวข้องและปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ มาตรการนี้ฝ่าฝืนได้ง่าย เช่น พ่อค้าผู้ส่งสินค้าออก ไม่นำเงินตราต่างประเทศมาแลกต่อรัฐทั้งหมด หรือพ่อค้ามีวิธีตบตารัฐโดยการปลอมแปลงตัวเลขในเอกสารเกี่ยวกับรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น[26]

ขณะที่ครุกแมนได้เสนอ Plan B ดังกล่าวนั้น เขามีความตั้งใจเพียงแค่ต้องการเสนอทางเลือกหลายทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณา มิใช่เป็นการเสนอนโยบายเพื่อชี้นำให้มีการปฏิบัติจริงจัง อย่างน้อยก็ในขณะนั้น

ปรากฏว่า ในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ.1998 นายกรัฐมนตรีของประเทศมาเลเซีย คือ ดร.มหาธีร์ โมฮัมเหม็ด ซึ่งปฏิเสธที่จะรับมาตรการช่วยเหลือของ IMF มาตั้งแต่ต้น (ในขณะที่มาเลเซียต้องประสบกับมาตรการ *'การทุบค่าเงิน'* ของจอร์ช โซโรส เช่นกัน) ได้ประกาศควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยใช้ตัวแบบจากวิธีการของจีน[27] คือมีความประสงค์ที่ให้ปริมาณเงินริงกิตของมาเลเซีย อยู่ภายใต้ความควบคุมอย่างใกล้ชิดของรัฐ โดยไม่อนุญาตให้สถาบันระหว่างประเทศจำพวกกองทุนคาดการณ์การเสี่ยง (hedge funds เช่น Quantum ของ โซโรส) ซื้อหรือขาย หรือกักตุนเงินริงกิตได้ตามอำเภอใจ มาตรการดังกล่าวเป็นการยุติบทบาทความสัมพันธ์ของเงินริงกิต ที่มีต่อตลาดเงินตราระหว่างประเทศชั่วคราว โดยที่มาเลเซียยังคงสามารถดำเนินการค้าระหว่างประเทศ และรับเงินลงทุนหรือร่วมทุนจากต่างประเทศได้ต่อไปตามเดิม ในอัตราแลกเปลี่ยนตายตัวที่มาเลเซียเป็นผู้กำหนด คือ 3.80 ริงกิตต่อ 1 เหรียญสหรัฐอเมริกา

มาตรการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนของ ดร.มหาธีร์ คล้ายกับหลักการพื้นฐานของมาตรการนี้ดัง

ที่กล่าวมา ส่วนที่เพิ่มเติมเข้ามาที่เกี่ยวกับต่างประเทศคือ ผู้ที่นำเงินตราต่างประเทศมาลงทุนในมาเลเซีย จะนำผลประโยชน์จากการลงทุนแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราต่างประเทศ และนำออกนอกประเทศไปก่อน 12 เดือนมิได้ ขณะเดียวกัน ผู้ที่มีเงินริงกิตอยู่นอกประเทศในวันที่ประกาศมาตรการนี้ จะต้องนำเงินริงกิตกลับเข้าประเทศภายใน 30 วัน มิฉะนั้นแล้วการแลกเปลี่ยนเงินริงกิตภายหลังระยะเวลาดังกล่าว จะถือว่าผิดกฎหมาย[28]

แม้ว่ามาเลเซียจะแจ้งว่า มาตรการดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อควบคุมเงินตราที่ไหลเข้าประเทศในระยะสั้นเท่านั้น แต่ครุกแมนแสดงความตื่นตระหนกอย่างยิ่งที่คิดว่าข้อแนะนำ (โดยเขาไม่ตั้งใจ) จะทำให้เกิดเป็นนโยบายจริงจังขึ้นในมาเลเซีย ในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งนโยบายดังกล่าวนี้เป็นเรื่องหมิ่นเหม่หากไม่ได้รับการควบคุมอย่างถูกต้องและตามติด

ครุกแมนได้เขียนจดหมายเปิดผนึกถึง ดร.มหาธีร์ ในวันรุ่งขึ้นทันที (1 กันยายน ค.ศ.1998) โดยขอร้องให้มาตรการดังกล่าวของมาเลเซีย เป็นมาตรการระยะสั้นที่มิใช่เป็นการตั้งใจ *'ดัดหลัง'* นักฉวยโอกาส จำพวก จอร์ช โซโรส และต้องมิใช่เป็นความตั้งใจของรัฐที่จะแทรกแซงเป็นระยะยาวต่อระบบเศรษฐกิจที่ควรเปิดเสรีเต็มที่[29]

หลังจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชียได้ผ่านไปเป็นเวลา 2 ปีเต็ม ครุกแมนไม่คิดว่าสภาพวิกฤติได้ยุติลงแล้ว เหตุผลของเขาคือ นอกจากวิธีการแก้ไขของ IMF จะไม่ตรงเป้าปัญหา[30] และปัญหาภายในของแต่ละประเทศที่นำไปสู่การฉวนทรุดมีมากมายอย่างสาหัสสากรรจ์แล้ว ครุกแมนเห็นว่าแม้จะมีวิธีแก้ไขที่ถูกต้อง เช่น การปฏิรูประบบการเงินและระบบการบริหารจัดการสถาบันการเงินการธนาคารก็ตาม ต้องใช้เวลาอีกนาน กว่าการดำเนินงานในระบบใหม่จะส่งผลสำเร็จ

อีกประการหนึ่ง การแก้ไขวิกฤติในเอเชียครั้งนี้ ต้องใช้เงินทุนก้อนใหญ่ในการแก้ไข ทุนส่วนใหญ่มาจากต่างชาติ ซึ่งจะต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง ก่อนที่ผู้ลงทุนต่างชาติจะมีความมั่นใจ และกล้าที่จะนำเงินทุนมาลงในประเทศเหล่านี้ในอัตรามากเท่าเดิม[31]

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าขณะนี้ ครุกแมนจะมิได้มองการณ์ในแง่ดีมากนัก คือ คิดว่าหลายประเทศในเอเชียยังคงตกอยู่ในสภาพที่น่าเป็นห่วง และจะต้องระมัดระวังมิให้เกิดวิกฤติขึ้นซ้ำอีก ในชนิดและขนาดเดิมก็ตาม แต่ครุกแมนคิดว่า วิกฤติครั้งนี้ได้ให้บทเรียนอันมีค่าอันควรเป็นที่จดจำยิ่งหลายประการ คือ

1 เป็นโอกาสดีที่ทำให้ประเทศที่เจอวิกฤติ ได้มีการปฏิรูประบบเศรษฐกิจของตนขนานใหญ่

2. ระบบทุนนิยมแบบ crony capitalism คือ ระบบทุนนิยมที่ไม่ได้ผลเนื่องจากเต็มไปด้วยการบริหารจัดการที่ไร้ประสิทธิภาพและไม่ซื่อตรง ที่มีอยู่ในหลายประเทศในเอเชีย ได้รับการขจัดลงไปบ้างพอสมควร แม้จะไม่หมดสิ้น

3. ความมั่นใจของประเทศในเอเชียที่ผิดความจริงหรือมากเกินจริงเกี่ยวกับ *'ค่านิยมแบบเอเชีย'*(Asian Values) ว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้เศรษฐกิจของเอเชียเจริญพุ่งไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วนั้น บัดนี้ได้มีข้อพิสูจน์แล้วว่า ไม่เป็นจริงตามนั้น คือ เศรษฐกิจในเอเชียมิได้ *'แข็ง'* หรือ *'มีดี'* ด้วยปัจจัยพิเศษใดๆ เหนือเศรษฐกิจในภูมิภาคอื่นเลย เพราะสามารถ *'พัง'* ได้ง่ายๆ ด้วยสาเหตุที่ได้มีการสืบเสาะมาแสดงให้เข้าใจได้โดยไม่ยากเกินความเข้าใจของคนทั่วไป

4. วิกฤติครั้งนี้ทำให้ประเทศที่เผชิญต่อวิกฤติ (รวมทั้งประเทศตะวันตกส่วนใหญ่) ที่ยึดมั่นในระบบตลาดเสรี (ว่าเป็นระบบที่ดีที่สุด) ต้องยับยั้งชั่งใจ และพิจารณากาละเทศะที่เหมาะสม คือ ระบบนี้จะมีผลดีก็ต่อเมื่อตลาดทุน และตลาดเงินของประเทศเหล่านี้ มี *'ความพร้อม'* ต่อกฎกติการะหว่างประเทศดีกว่าที่ผ่านมา ถ้ามิฉะนั้นแล้ว การเปิดตลาดจะไม่ส่งผลดีเสมอไป

5. จะต้องไม่ลืมเลยว่า สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่มีความเจริญและแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจทุกด้านในขณะนี้ ไม่มีหนทางใดที่จะควบคุมกองทุนคาดการณ์ความเสี่ยงในอนาคตจำพวก hedge funds ซึ่งมีจำนวนมากมาย และมีบทบาทอยู่ทั่วโลกได้เลย

6. ข้อควรจำที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งคือ วิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้ เป็นเครื่องย้ำว่า วิถีทางประชาธิปไตยเป็นวิถีทางที่ถูกต้องที่สุด สำหรับการบริหารจัดการด้านการเมืองการปกครอง และการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในโลก[32]

และเพื่อให้ตรงกับบุคลิกที่แท้จริงของครุกแมน ในฐานะที่เป็นนักวิชาการผู้นิยมเสนอความคิดเชิงแนะแนวนโยบาย (policy-oriented) เขาได้แนะนำว่า ขณะนี้ประเทศในเอเชียที่กำลังเผชิญต่อวิกฤติเศรษฐกิจ ควรมีข้อปฏิบัติ 8 ข้อ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ยังคงมีอยู่คือ

1 ญี่ปุ่นจะต้องพิมพ์ธนบัตรเพิ่ม เพื่อกระตุ้นให้เกิดอัตราเงินเฟ้ออ่อนๆ โดยไม่ต้องห่วงใยการรักษา *'หน้า'* แต่อย่างใด

2. ถึงแม้ว่าเงินเยนจะมีค่าอ่อนลงบ้าง ประเทศในเอเชียก็ไม่ต้องตื่นตระหนกแต่อย่างใด เพราะในยามวิกฤติเช่นนี้ สภาวะ *'เงินฝืด'* (deflation) จะสร้างปัญหาและความเสี่ยงมากกว่า *'เงินเฟ้อ'* (inflation)

3. ด้วยเหตุนี้ ทุกประเทศจะต้องรักษาระดับอัตราดอกเบี้ยให้ต่ำ และพยายามเพิ่มการใช้จ่ายอย่างเสรี เพื่อป้องกันมิให้เกิดสภาวะ *'เงินฝืด'*

4. กิจการใดที่ขาดทุนมหาศาล รัฐจะต้องปล่อยให้ล้มละลาย หรือขายกิจการให้แก่เงินทุนต่างชาติ*

---

* ข้อเสนอแนะเหล่านี้ อ่านแล้วข้องใจครุกแมน! ข้อเสนอแบบนี้แหละที่อยากให้ผู้รู้ช่วย **"มองเขม้น"** ครุกแมนอย่างมีเหตุผลทางหลักวิชาการ เพราะผู้เขียนมีความสามารถเพียงแค่ **"ชวนเขม่น"** ครุกแมนเท่านั้น

5. จะต้องนำเอาธนาคารต่างชาติเข้ามาร่วมกิจการในประเทศที่เผชิญกับวิกฤติ*

6. กิจการใดที่พอจะมีลู่ทางแก้ปัญหาของตนเองได้ จะต้องได้รับการช่วยเหลือ โดยเฉพาะกิจการที่มีหนี้สินเป็นเงินสกุลเหรียญสหรัฐอเมริกา*

7 ครุกแมนยอมรับว่า วิธีการของ ดร.มหาธีร์ ในการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนและปริมาณการเคลื่อนไหวของเงินริงกิต มิใช่เป็นวิธีการที่ผิดเสียทั้งหมด เพราะในสภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นเช่นนี้ ควรมีการควบคุมเงินทุนบ้าง ซึ่งผลเสียก็คือ นักลงทุนจำนวนมากจะหายไป แต่คนเหล่านี้ก็มิใช่เป็นที่ต้องการในทุกกรณี

8. ถ้าได้ยินใครเริ่มประกาศว่า *'เอเชียจะรุ่งอีก'* ละก็ ขอให้ทบทวนความจำให้ดี แล้วย้อนระลึกไปว่า เมื่อ ค.ศ.1996 มีใครพยากรณ์เศรษฐกิจในเอเชียไว้ว่าอย่างไรบ้าง (แล้วความจริงปรากฏออกมาเป็นอย่างไร)[33]

ดังที่ได้กล่าวไว้แต่ต้นว่า ผู้เขียนบทความนี้ไม่มีความรู้และประสบการณ์มากพอที่จะวิเคราะห์วิจารณ์ความคิด หรือข้อเสนอของครุกแมนได้ จึงเป็นเพียงแค่ผู้นำเสนอแง่มุมที่น่าสนใจบางประการจากบางทัศนะของครุกแมน โดยเฉพาะทัศนะของเขาที่มีต่อวิกฤติทางเศรษฐกิจในเอเชียครั้งนี้ มาเล่าสู่กันฟัง

อยากได้ใคร่ฟัง *'ผู้รู้'* คนใดช่วยวิเคราะห์วิจารณ์ชนิด *'เจาะลึก'* หรือ *'ชำแหละ'* ความคิดของครุกแมน โดยเฉพาะที่มีต่อข้อเสนอ 8 ข้อของเขาที่กล่าวมา เพราะไม่คิดว่าเป็น *'กฎเหล็ก'* ที่ต้องปฏิบัติตาม น่าจะมีทางเลือกอื่นบ้าง

หวังว่าคงไม่นานเกินรอที่จะได้อ่านข้อเขียนเช่นว่านั้น ซึ่งเชื่อแน่ว่า จะเป็นการขยายขอบฟ้าของความรู้เกี่ยวกับครุกแมนมากกว่า *'ความรู้เบื้องต้น'* เกี่ยวกับเขา ดังเช่นบทความนี้

และขอฝากให้ช่วยวิเคราะห์วิจารณ์ *'คำคม'* อีกประโยคหนึ่งของครุกแมนด้วย ในเรื่องที่เมื่อมีผู้ถามว่า หลังจากที่เบื้องหน้าเบื้องหลังของวิกฤติเอเชียในครั้งนี้เป็นที่วิเคราะห์ วิจารณ์ วิจัย และเปิดเผยออกมาจนกระจ่างแจ้งฉะนี้แล้ว ยังจะมีนักลงทุน และ/หรือประเทศใด จะกล้าทำความผิดดังเดิมซ้ำสองหรือไม

พอล ครุกแมน ตอบสั้นๆ อย่างมั่นใจว่า **"of course they could."**

---

* ข้อเสนอแนะเหล่านี้ อ่านแล้วข้องใจครุกแมน! ข้อเสนอแบบนี้แหละที่อยากให้ผู้รู้ช่วย **'มองเขม้น'** ครุกแมนอย่างมีเหตุผลทางหลักวิชาการ เพราะผู้เขียนมีความสามารถเพียงแค่ **'ชวนเขม่น'** ครุกแมนเท่านั้น

เชิงอรรถ

[1]Paul Krugman "The illusion of conflict in international trade" in Paul Krugman, *Pop Internationalism* (Cambridge MIT Press, 1997). p. 81

[2]Krugman, *Ibid.* p. 71

[3]*Ibid.*

[4]Krugman, *"How I Work"* http / web. mit.edu./krugman, p. 1

[5]*Ibid.* p. 4.

[6]*Krugman, Pop Internationalism. op.cit.*, p. xi.

[7]การนำเสนอความคิดทางวิชาการ *'อย่างไม่เป็นวิชาการ'* นั้น มีนักวิชาการมากมายหลายคนได้กระทำมาแล้ว เช่น มีงานเขียนในลักษณะรวมบทความชิ้นหนึ่งคือ Joseph Kruzel and James N. Rosenau (eds.), *Journeys through World Politics Autobiographical Reflections of Thirty-four Academic Travelers* (Lexington Lexington Books, 1989) เป็นการเล่าถึงประสบการณ์ด้านวิชาการ (เช่น ชีวิตการทำงาน การเกิดความคิดริเริ่มในประเด็นทางวิชาการ ความคิดแย้งหรือสนับสนุนประเด็นทางวิชาการของผู้อื่น ฯลฯ) ของนักวิชาการทางรัฐศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย นักวิชาการเหล่านั้นเขียนเรื่องราวของตนเองอย่างไม่เป็นวิชาการนัก แต่ผู้อ่านได้รับประโยชน์มหาศาล ทั้งทางด้านกว้าง และลึกเกี่ยวกับนักวิชาการเหล่านั้นในฐานะเป็น *'บุคคล'* และเกี่ยวกับความคิดหลากหลายเชิงวิชาการของพวกเขา พอล ครุกแมนเองก็เคยเขียนเรื่อง 'Incidents from my career' ใน Arnold Heertje (ed.). *The Makers of Modern Economics* (Aldershot Edward Edgar, 1994, Vol. II) pp. 29-46 ในลีลานี้เช่นกัน ผู้เขียนบทความเรื่องนี้ได้พยายามทดลองเขียนบทความทางวิชาการ *'อย่างไม่เป็นวิชาการ'* เรื่อง "รัฐศาสตร์ 50 ปี ประสบการณ์ IR 37 ปี" ตีพิมพ์ใน *คลังสมองสามสิบสองสิงห์ดำ* (กรุงเทพฯ สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2541), หน้า 646-686. ซึ่งยังยืนยันไม่ได้ว่าประสบผลตามความตั้งใจหรือไม่

[8]Krugman, *Pop Internationalism op.cit.* p. vii and p. 18.

[9]Krugman, "What do undergrads need to know about trade?" in Krugman, *ibid.*, p. 120.

[10]Krugman, "Competitiveness a dangerous obsession" in Krugman, *Pop Internationalism ibid.* p. 18.

[11]Krugman, "What do undergrads need to know about trade?" in *op.cit.* p. 121

[12]Krugman, "The illusion of conflict in international trade" in *op.cit.* p. 74.

[13]Krugman, "What do undergrads need to know about trade" in op.cit. pp. 118-119.

[14]สำหรับผู้ที่ต้องการรู้จักครุกแมนระดับ *'เบื้องต้น'* มีหนังสือของเขาอย่างน้อย 2 เล่ม จะให้ภาพกว้างๆ

เกี่ยวกับความคิดและข้อเสนอของเขาในแง่มุมหลากหลาย คือ เล่มรวม 13 บทความของเขา ที่ข้อเขียนชิ้นนี้อาศัยเป็นหลักคือ Pop Internationalism กับหนังสือเล่มใหม่ล่าสุดในขณะนี้ของเขาคือ *The Return of Depression Economics* (New York W.W. Norton, 1999)

[15]Time Magazine, September 29, 1997, p. 37

[16]ครุกแมนได้อ้างว่า คำว่า *'ประเทศอุตสาหกรรมใหม่'* (newly industrializing countries) ซึ่งเป็นลักษณะของความเป็น *'เสือ'* ของประเทศเล็กบางประเทศในเอเชียนั้นมีการเริ่มนำใช้เป็นครั้งแรกโดยนักวิชาการด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศคนหนึ่งที่ครุกแมนนิยม คือ Alwyn Young

[17]Krugman, "The myth of Asia's miracle" in Krugman, *Pop Nationalism, op.cit.*, pp. 168-169.

[18]*Ibid.*, pp. 174-178.

[19]Krugman, "What ever happened to the Asian miracle", in *Fortune*, August 18, 1997

[20]*Ibid.* p. 174.

[21]*Ibid.*, p. 178, 182.

[22]Krugman, "Recovery? Don't bet on it" in *Time Magazine*, June 21, 1999, pp. 32-37 and Krugman, "Saving Asia It's time to get radical" in *Fortune*, September 7, 1998, pp. 33-38.

[23]Krugman, " Soros plea" in *Fortune*, 1998.

[24]Krugman, "Saving Asia.. ", *op.cit.*, p. 35.

[25]ในข้อเขียนนี้ มิได้นำเสนอความเห็นของครุกแมนที่มีต่อญี่ปุ่น (และจีน) เพราะจะทำให้บทความนี้ขยายออกไปเกินขนาดที่ตั้งใจ ในหนังสือเรื่อง *The Depression Economics* ของเขาพูดเรื่องนี้ไว้ชัดเจน

[26]Krugman, "Saving Asia. " *op.cit.*, p. 38.

[27]Robert Wade, "The Asian crisis and the global economy causes, consequences, and cure" in *Current History, November* 1998, pp. 367-368.

[28]*Ibid.* pp. 368.

[29]Krugman, "An open letter to Prime Minister Mahathir" (September 1, 1998), *Fortune*, Sept. 28, 1998, p. 25.

[30]Krugman เห็นว่า เมื่อเกิดวิกฤติขึ้น แทนที่ IMF จะมุ่งไปวางกฎเกณฑ์เข้มงวดกับรัฐบาลของประเทศเหล่านั้น IMF น่าจะมีมาตรการสร้างความมั่นใจให้แก่ตลาดจะถูกต้องกว่า *(Will Asia Bounce Back?* Speech for Cridit Suisse First Boston, Hong Kong, March 1998).

[31]Krugman, "Recovery? Don't bet on it" in *op.cit.* p. 34.

[32]Krugman, *ibid.* p. 37

[33]Krugman, *ibid.* p. 36.

[34]Krugman, "Recovery? " *op.cit.*, p. 31